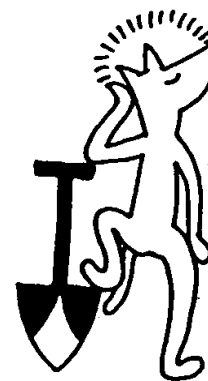

OBSAH

Jubileum založení řádu	1
Zprávy z provincie	3
Prosby o modlitby	6
Laická sdružení sv. Dominika	7
Krystal OP	10
Nové knihy	11
Salve	13
Nekrologium	14
Ze světa	16
T. Machula: Kazatelská služba a společenství	19

OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko

České dominikánské provincie

Adresa redakce:

Dagmar Ester Kopecká

Na Zlíchově 221/8, 152 00 Praha 5

tel./fax: 251 554 669; e-mail: ester@op.cz

č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332

Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného je 250 Kč.

Internet: opusculum.op.cz

Uzávěrka dalšího čísla: 25. 1. 2009

2016 – JUBILEUM ZALOŽENÍ ŘÁDU KAZATELŮ

„Běda nám, kdybychom nehlásali evangelium!“ (srov. 1 Kor 9,16)

Od Adventu 2005 se dominikánská rodina na celém světě připravuje k oslavám osmistého jubilea církevního schválení Řádu bratří kazatelů, k němuž došlo v roce 2016. Tuto milostiplnou pouť jsme zahájili oslavami založení první dominikánské komunity v Prouilhe – místě zrodu svatého kázání. V loňském roce jsme se zaměřili na význam svatého růžence v historii a tradici našeho řádu. Tím, co nás všechny v těchto významných letech vzájemně spojuje, je osobnost svatého Dominika. Proto jsme letos vyzvá-

ni, abychom si udělali čas a zaměřili se na následující téma: „Na počátku bylo Slovo: Dominik, kazatel milosti“.

Vůdčí téma této desetileté jubilejní pouti vyplynulo z roku zasvěceného svatému Pavlovi: „Běda nám, kdybychom nehlásali evangelium!“ (srov. 1 Kor 9,16). Lze říci, že tato slova svatého Pavla jsou obsažena v samém srdci našeho dominikánského povolání. Budou teď světlem ozařujícím a vedoucím naše kroky na pouti k jubilejním oslavám v roce 2016. Každý jednotlivý rok má i svoje vlastní dílčí téma, které nám dává příležitost zaměřit se na jednotlivé stránky našeho dominikánského života a služby.

MODLITBA JUBILEA

*Bože milosrdenství,
ve své věčné moudrosti jsi povolal svého služebníka Dominika, aby se vydal na cestu víry jako poutník a kazatel milosti.*

Se Slovem tvé sladké Pravdy v srdci a na rtech zval Dominik první sestry a bratry, aby se k němu připojili a vedli život kontemplativní poslušnosti ve službě svatého kázání.

*Připomínáme si toto jubileum a prosíme tě: vdechni znovu do našich srdcí a myslí Ducha vzkříšeného Krista a obnov nás, abychom věrně a radostně hlásali evangelium pokoje. Skrze téhož Krista, našeho Pána.
Amen.*

Témata jednotlivých roků přípravy na jubileum

- 2009 „Na počátku bylo Slovo“ (Jan 1,1): Svatý Dominik, kazatel milosti
- 2010 „Jak mohou hlásat, jestliže nebyli poslání?“ (Řím 10,15): Poslání kázání
- 2011 „Všichni slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky“ (Sk 2,11): Kázání a kultura / Komunitní kázání
- 2012 „Jdi k mým bratřím a oznam jim...“ (Jan 20,17): Ženy dominikánky a kázání
- 2013 „Ať se mi stane podle tvého slova“ (Lk 1,38): Maria: kontemplace a kázání Slova
- 2014 „Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění“ (Joel 3,1): Dominikánští laici a kázání
- 2015 „Když vytrváte v mém slovu, budete opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí“ (Jan 8,31-32); „To je ta svoboda, ke které nás osvobodil Kristus“ (Gal 5,1): Dominik: řízení, spiritualita a svoboda
- 2016 „Běda nám, kdybychom nehlásali evangelium!“ (srov. 1 Kor 9,16): Řád bratří kazatelů: včera, dnes a zítra

ZPRÁVY Z PROVINCE

PŘEDPLATNÉ OPUSCULA 2009

Roční předplatné (11 čísel včetně poštovního) na rok 2009 činí **250 Kč**. Můžete ho uhradit složenkou nebo bankovním převodem na účet č. 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332. Upřednostňujeme platbu bankovním převodem. Děkujeme. Redakce

KALENDÁŘ AKCÍ

- 6. - 8. 2. 2009** Víkendové misie v Hodkovicích nad Mohelkou
25. 4. 2009 Jarní setkání stálého studia v Olomouci
16. 5. 2009 Zasedání provinční rady LSsD v Praze
24. 7. - 2. 8. 2009 Letní misie v Rakovníku
10. 10. 2009 Setkání české dominikánské rodiny v Hradci Králové
23. - 25. 10. 2009 Setkání formátorů LSsD ve Vranově u Brna

SLUŽBY PROVINCIALÁTU

Při zachování čísla pevné linky na provinciálát bylo zřízeno i číslo mobilní: +420 602 592 174. Tento mobil bude obsluhovat sekretářka provinciála Anežka Bachnová. Jako číslo na provinciálát prosím používejte přednostně toto mobilní číslo. Návštěvu otce provinciála je třeba vždy domluvit předem.

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

Tým Kazateleského střediska se schází každé 3. pondělí v měsíci (vyjma prázdnin) v klášteře sv. Jiljí v Praze. Příští setkání se bude konat 19. 1. 2009 od 17:00 h. v kostele sv. Jiljí a pak ve velké hovorně.

PRAŽSKÝ KONVENT

Husova 234/8, 110 00 Praha 1
 tel. 224 218 442, fax: 224 218 443
 e-mail: praha@op.cz, sv.jilji@op.cz; jilji.op.cz
<http://praha.op.cz>

E-mailové zpravodajství z farnosti

Upozorňujeme na možnost přihlásit se do internetové konference jilji@konference.op.cz. Členům konference bude každý týden přicházet do emailové schránky rozpis mší, pozvánky na různé akce a aktuality z farnosti. Podrobnosti a návod k přihlášení najdete na nástěnce kostela. Přihlášení: e-mail na adresu info-subscribe@jilji.cz a potom potvrdit odpovědí na ověřovací e-mail. Odhlášení: info-unsubscribe@jilji.cz a potvrdit stejně jako při přihlášení.

Setkávání po nedělních bohoslužbách

Každou neděli je příležitost k neformálnímu setkání po mši svatě v 9:30 a 18:30 ve velké hovorně kláštera. Hovorna je otevřena 1,5 hodiny po skončení bohoslužby. V příjemném prostředí se zde můžete setkat s přáteli a známými z farnosti i s celebrujícím knězem. Je zde možnost uvařit si kávu nebo čaj. Setkání nejsou nijak moderována, jde pouze o poskytnutí prostoru těm, kdo si chtějí pohovořit s druhými v klidnějším prostředí, než jaké skýtá ulice před kostelem.

Vyučování katechismu

Příprava na přijetí svátostí křtu a biřmování i vzdělávání ve víře pro zájemce probíhá každé úterý po nešporách (cca od 19:30) v klášteře na faře pod vedením fr. Romualda.

Přednášky

Duchovní život podle P. Garrigou-La-grange. Pravidelné přednášky o Jordána OP se konají každý čtvrtek po nešporách (cca od 19:30) v čítárně kláštera.

Mariina legie

• **Pravidelná setkání našeho prezidia** „Neposkvrněné Početí“ se konají každou neděli ve velké hovorně kláštera. Začátek je vždy v 16 hod., zvonek č. 53.

Hudba u sv. Jiljí Latinské středy 18:30

Gregoriánský chorál a varhanní improvizace
 Zpívá: Schola chorální
 Diriguje: Katerina Bartořová
 varhany: Petr Chaloupský
aktuální program hudby sledujte na
<http://jilji.cz>

ŽIVÝ RŮŽENEC

Zveme všechny členy a přátele dominikánské rodiny k zapojení do živého růžence za mír a za rodiny. Zájemci se mohou přihlásit na adrese: fr. Irenej Šiklar OP, Klášter dominikánů, Husova 8, 110 00 Praha 1, irenej@op.cz
fr. Irenej OP, promotor pro růžence

SETKÁNÍ ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

Fotografie z loňského setkání české dominikánské rodiny v Hradci Králové najdete na adrese <http://www.rosenbaumcz.com/?q=node/19>.
 Fotografie z minulých let jsou na <http://www.rosenbaumcz.com/?q=taxonomy/term/2>.

PODZIMNÍ SETKÁNÍ STÁLÉHO STUDIA

V sobotu 22. 11. 2008 proběhlo v pražském dominikánském klášteře podzimní setkání stálého studia. P. Angelo Scarano, který vyučuje Nový zákon na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, pronesl přednášku na téma Služba slova u apoštola svatého Pavla. Zvukový záznam přednášky ve formátu MP3 je k dispozici na webu www.op.cz.

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5
 tel.: 603 976 231, e-mail: info@prolife.cz
<http://prolife.cz>

Modlitby za nenarozené děti. Zveme všechny lidi dobré vůle ke společné modlitbě růžence, žalmů, proseb a slavení mše svaté za nenarozené děti, těhotné maminky, zdravotnický personál a jiné potřeby.

Praha: před porodnicí U Apolináře
 každý pracovní den od 8:00 do 9:20 modlitba růžence; kontaktní osoba: Miloslav Pletánek, tel.: 736 248 037

Olomouc: před porodnicí Fakultní nem.
 každý poslední čtvrtek v měsíci v 16 hodin modlitba růžence; od 18 hodin mše svatá v dominikánském klášterním kostele „Za zastavení zla potratů“; kontaktní osoba: Markéta Tomečková, tel.: 606 739 313

Rekolekce na Mariahilf 27. 2. - 1. 3. 2009

Rekolekce členů a přátel HPŽ ČR na poutním místě Mariahilf – Zlaté Hory v Jeseníkách. Strava vlastní, ubytování za dobrovolný dar. Přihlášky nejpozději do 1. 2. 2009 na adrese info@prolife.cz. Informace o poutním místě: <http://mariahilf.hyperlink.cz>.

POSVÁTNÁ, NEBO LITURGICKÁ HUDBA?

V barokním refektáři dominikánského kláštera u sv. Jiljí v Praze proběhla dne 2. 12. 2008 od 20:00 hod. panelová diskuze nad revue Salve 2/08 – hudba a liturgie na téma Posvátná, nebo liturgická hudba? Mezi diskutujícími hosty byli Ing. Jiří Hodina (Schola Benedicta), P. Prof. Dr. František Kunetka SDB (CMTF UP, Olomouc), MgA. Miroslav Pšenička (biskupství Plzeň) a PhDr. Tomáš Slavický Ph.D. (AV ČR, Praha). Diskusi moderoval P. Dr. Vojtěch Eliáš (KTF UK, Praha).

V průběhu večera se účastníci zabývali mezi jinými následujícími tématy:

Co je nejzřetlivější v oblasti duchovní a liturgické hudby?

Co je Musica sacra; co je duchovní a liturgická hudba?

Jaké je měřítko kvality pro liturgickou hudbu ?

Jakou hudbu kdy užít?

Podrobnější informace a fotografie naleznete na adrese:

<http://www.varhanici.info/content/view/153/>

VÍKENDOVÁ AKCE (NEJEN) PRO STUDENTY

Zveme vás na víkendovou akci (nejen) pro studenty 18–30 let ve dnech 16. – 18. 1. 2009.

Pokud se rádi zabýváte ručními pracemi a baví vás práce v kruhu lidíček s podobnými zájmy, pak přijďte strávit příjemný čas do Bojkovic.

Akce by měla probíhat jako zimní večery na vesnicích, kdy se rodina a příbuzní sešli u jednoho stolu, uvařil se kotlík čaje a pracovalo se, povídalo, zpívalo, modlilo...

Náš program může být obohacen i o další věci např. vycházku, sáňkování (bude-li sníh), účast na modlitbě sester dominikánek a mši svaté a jiné.

Je možné zkusit si různé tkalcovské a předtkalcovské techniky jako tkaní na kolíkovém a hřebenovém stávků, tkaní na stavech nebo tkaní z korálků.

Předpokládá se, že svoji ruční práci si přivezete s sebou:) Některé věci je možné zapůjčit.

Neovládáte-li žádnou konkrétní techniku, na které byste chtěli pracovat, ale rádi byste se nějakou naučili, je možné (po předchozí domluvě) se nějakou naučit.

Program probíhá v prostorách kláštera sester dominikánek a CSOŠ Bojkovice.

O přihlášku si můžete napsat na e-mailovou adresu: marie@dominikanka.cz.

Těším se na vás.

Sestra Marie Kašparová

PROSBY O MODLITBY

- ❖ za magistra řádu
- ❖ za otce provinciála fr. Benedikta OP a bratry zastávající provinční officia
- ❖ za naše představené a za Boží pomoc pro všechna důležitá rozhodnutí
- ❖ za projekt přestavby pražského kláštera
- ❖ za nová povolání pro všechny větve dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry, kteří kdekoli na světě trpí kvůli výkonu své služby
- ❖ za apoštolské působení v médiích, především na internetu
- ❖ za projekt křesťanského knihkupectví OLIVA
- ❖ za nemocné členy, příbuzné a přátele dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry působící ve školství
- ❖ za naše bratry studenty ve Francii
- ❖ za sestry a bratry v Kongu
- ❖ za farnost v Praze na Zlíchově a za misijní středisko na Barrandově
- ❖ za rozvoj teologie a křesťanské filosofie na Teologické fakultě v Českých Budějovicích

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

(1. všeobecný, 2. misijní, 3. národní)

Denní modlitba: Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den. Přináším ti v něm své modlitby, práce, radosti i utrpení ve spojení s Ježíšem Kristem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje oběť sebe samého za záchranu světa. Duch svatý, který jej vedl, kéž je i mým průvodcem a vyzbrojí mě silou pro svědectví o tvé lásce. To vše přináším jako svou nepatrnou oběť, spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, zvláště na úmysly, které nám předkládá Svätý Otec a naši biskupové pro tento měsíc.

LEDEN

1. Aby rodiny byly stále více místem lásky, osobního růstu a předávání víry.
2. Aby si křesťané různých vyznání uvědomovali potřeby nové evangelizace v této době hlubokých proměn, aby byli ochotni hlásat Boží Slovo a směřovat k plné jednotě všech křesťanů, a tím nabídli důvěryhodnější svědectví evangelia.
3. Aby se každý z nás poctivě snažil přispět potřebným s ochotou nabídnout sebe sama pro službu druhým.

LAICKÁ SDRUŽENÍ SVATÉHO DOMINIKA

ZPRÁVY Z MÍSTNÍCH SDRUŽENÍ

MS OLOMOUC (představená Zdislava Kvapilová)

<http://opolomouc.googlepages.com>

Program setkání na období 2008/2009 – Téma: Rok sv. Pavla

- 10. 1. 2009 Setkání v klášteře – téma: vzdělání, židovství u sv. Pavla
- 14. 2. 2009 Setkání (místo bude upřesněno) – téma: konverze sv. Pavla
- 14. 3. 2009 Setkání v klášteře – téma: cesty sv. Pavla
- 11. 4. 2009 Setkání v klášteře – téma: věznění sv. Pavla
- 30. 4. - 3. 5. 2009 Exerciice
- 13. 6. 2009 Setkání v klášteře – téma: smrt sv. Pavla

MS PLZEŇ (představený Jan Vincenc Horáček)

Společná setkání každé první úterý v měsíci od 16:00 do 17:30. Program: společná modlitba, četba Stanov a Partikulárních směrnic, formační přednáška či rozhovor, liturgie hodin (nona). Po setkání je možno účastnit se s farností modlitby růžence, mše sv. (18:00) a nešpor. <http://www.pmr.op.cz>

MS VŠERUBY U PLZEŇ (představený Václav Jindřich Valeš)

Poslední setkání byla, stejně jako předchozí v roce 2008, věnována biblickým tématům a exegezi vybraných staro- i novozákonních textů: 16. 10. 2008 Desatero, 27. 11. 2008 Blahoslavenství, 18. 12. 2008 Druhý příchod Kristův.

MS 3. PRAŽSKÉ (představený Petr Ondřej Chaloupský)

Příští setkání se koná v pondělí 12. 1. 2009 pod vedením P. Josefa Slámečky (18:00 modlitba růžence v kostele sv. Jiljí, 18:30 mše svatá, po mši svaté setkání ve velké hověně).

Termíny společných setkání na <http://www.laici3ps.op.cz>

MS 5. PRAŽSKÉ (představený Jan Jáchym Beneš)

Setkání našeho sdružení se konají jednou za čtrnáct dní ve čtvrtek večer u sv. Jiljí. Každé setkání začíná v 18:30 hodin mši svatou a nešporami, poté následuje další program ve velké hověně nebo v kapli svaté Zdislavy. Termíny: 8. 1., 22. 1., 5. 2., 19. 2., 5. 3., 19. 3., 2. 4., 16. 4., 30. 4., 14. 5., 28. 5., 11. 6., 25. 6. 2009

VÁNOČNÍ POZDRAV Z ŘÍMA

Drazí bratři a sestry
ve svatém Dominiku!

„... připomeňme si, že my neneseme kořen, ale kořen nese nás“ (srov. Řím 11,18)

Neobvyklý vánoční strom, s matkou Marií a právě narozeným dítětem na vrcholku. Namaloval ho německý kněz a umělec Sieger Köder a je na něm znázorněn Ježíšův rodokmen:

Abrahám v kmeni stromu, s rozepjatými pažemi, vzhlížející ke hvězdám na obloze, přijímající Boží zaslíbení spásy; nad ním Jákob, který sní o žebříku mezi nebem a zemí; na pravé straně král David, zpívající žalmy o Boží milosti; ve

středu Mojžíš s darem životodárného Božího slova, zaznamenaného na dvou kamenných deskách. Za ním Jan Křtitel, zpola zakrytý, ukazující svou levou paži na očekávaného Vykupitele. Vpravo nahoře: Josef, spolehlivý řemeslník, stojící vždy v pozadí, ale vždy poskytující nezbytnou pomoc Marii a dítěti.

Máme vystupovat veřejně, nebo jednat tajně: Všichni jsme dětmi Abrahámovými, které v Ježíši Kristu obdržely příslib Boží spásy. Právě pro hlásání láskyplného Božího usmíření a milosti založil svatý Dominik Řád kazatelů. V rámci již započaté devítileté přípravy na Jubileum roku 2016 uvažujeme o stromu a kořenech naší dominikánské rodiny, které nás podpírají v našem společném poslání kázat. Latinský výraz pro kořen je „radix“ (základ, zdroj). Ve světle tohoto významu tak skutečná, radikální obnova v duchu našeho počátku uvolní koloběh energie, která proudí skrze všechny větve stromu naší dominikánské rodiny.

Pro lepší a efektivnější spolupráci při kázání Boží milosti přeji vám, stejně jako vašim rodinám a společenstvím:

Radostné Vánoce a požehnaný nový rok 2009!

Fr. David M. Kammler OP
generální promotor
pro dominikánský laikát
e-mail: laici@curia.op.org

SLÁVENIE PROVINČNEJ RADY LAICKÝCH DOMINIKÁNOV NA SLOVENSKU

V dňoch 5. – 7. 12. 2008 sa v kláštore redemptoristov a laikov v Kostolnej pri Trenčíne stretli predstavení a zástupcovia miestnych bratstiev Sv. Dominika na slávení provinčnej rady. Medzi hosťami boli okrem promotóra pre laických dominikánov na Slovensku fr. Mannesa Stanislava Marušáka OP prítomní aj fr. Michal Milan Krovina OP z košického konventu, fr. Charbel Peter Hric OP z bratislavského konventu a fr. Angelik Juraj Znášik OP zo zvolenského konventu.

Slávenie začalo sv. omšou v piatok večer. Fr. Mannes v kázni upozornil na ľahkovážne zvolania „Príď Pane Ježišu“, ktoré teraz v advente vyslovujeme častejšie. Poznamenal, že si musíme uvedomiť silu tohto zvolania, lebo Boh vstupuje do nášho života síce nenápadne a potichu, ale dokáže nám prehádzať naše veci v živote naruby.

V sobotu ráno pri sv. omši provinčný promotór fr. Mannes prečítal list magistra rehole fr. Carlosa, v ktorom zverejnil magister tému na rok 2009 „Na počiatku bolo slovo: Dominik kazateľ milosti“. Potom nasledovala prednáška fr. Angelika pod názvom „Spolupráca bratov a laikov“. Veľmi pútavým podaním priblížil problematiku vzťahov dnešných ľudí, ktorí hľadajú medzi sebou rozdielnosti a odlišnosti zabúdajú na veci, ktoré všetkých spájajú, a tak vytvárajú vo svojom živote konflikty. Zároveň ozrejmil skutočnosti, že Boh rozdiely nerobí, čím sa jeho vzťah k ľuďom stáva

jedinečným. Po prednáške provinčná moderátorka BLSO Eva Antonína Zúdorová prijala fr. Angelika a fr. Charbela za čestných členov BLSO. Potom Mária Terézia Zúdorová informovala prítomných o spoločných projektoch bratov a laikov – o novom vydavateľstve „Dominikáni“ a edičnom pláne a taktiež o projekte „Ábelová“. Ide o tri domy na samote pri obci Ábelová pri Detve, ktoré bratia a laici spoločne kúpili. Rekonštrukciou týchto priestorov vznikne miesto na rozličné akcie bratov a laikov.

Po správach provinčného promotóra, provinčnej moderátorky a provinčného ekonóma, ktoré informovali prítomných napríklad o nových smerniciach, alebo o priebehu európskeho kongresu laických dominikánov v Trenčianskych Tepliciach, prebehli rôzne hlasovania. Večer sa účastníci rozdelili do troch skupín, ktoré mali za úlohu nájsť vhodný spôsob, ako by bratstvá na Slovensku mali prežiť nasledujúci rok v znamení témy – Dominik: kazateľ milosti. Na základe podnetov týchto skupín vznikol dokument „Kto má uši na počúvanie, nech počúva“, ktorý provinčná rada adresuje všetkým MB na Slovensku.

Po nedeľnejších ranných chválach, ktorým predsedal tak, ako aj ostatným modlitbám fr. Michal OP a sv. omši, určila provinčná rada priority na nasledujúci rok a po poďakovaní zúčastneným bolo slávenie provinčnej rady ukončené.

Peter Jeremiáš Suchovský OP

NAKLADATELSTVÍ KRYSTAL OP

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750
<http://krystal.op.cz>; e-mail: krystalop@volny.cz

Nakladatelství Krystal OP publikuje teologickou, duchovní a filosofickou literaturu. Je svázáno s dominikánským řádem a sídlí v pražském dominikánském klášteře.

Nakladatelství se snaží, stejně jako řád bratří dominikánů, sloužit slovem k poznání pravdy. Navazuje na prvorepublikovou dominikánskou edici stejného jména. • Chcete-li finančně podpořit nakladatelství Krystal OP, můžete tak učinit prostřednictvím účtu Provincie řádu bratří Kazatelů: 6375022/2700, var. symbol 5797825. Předem děkujeme za Váš dar. Jedná se o položku odčitatelnou z daní. Potvrzení na požádání vystavíme.

ONLINE KNIHY

Suma teologie • <http://www.krystal.op.cz/sth/sth.php>
 Jeruzalémská bible • <http://www.krystal.op.cz/jb/index.htm>
 časopis Amen • <http://www.krystal.op.cz/amen/index.htm>

PRODEJNY, KDE KOUPITE NAŠE KNIHY

knihkupectví OLIVA

Jilská 7, Praha 1, tel.: 606 657 544, <http://oliva.op.cz>
 Otevřeno: Po-Pá 10-18 hod.

Knihkupectví u sv. Jindřicha

Jindřišská 23, Praha 1, tel.: 224 212 376, <http://www.ikarmel.cz/jindrich>
 Otevřeno: Po-Pá: 9-19 hod., So: 9-13 hod.

Knihkupectví u sv. Vojtěcha

Kolejní 4, Praha 6, tel.: 220 181 721, <http://svatyvojtech.blogspot.com>
 Otevřeno: Po-Pá: 8-18 hod.

Karmelitánské nakladatelství

<http://www.ikarmel.cz>

Karmelitánské nakladatelství je naším hlavním distributorem. Má knihkupectví mj. v Olomouci, Ostravě, Plzni. Na Slovensku naše knihy objednáte též prostřednictvím Karmelitánského nakladatelství.

Naše knihy lze koupit rovněž v dominikánských kláštorech

v Olomouci: Slovenská 14, <http://olomouc@op.cz>
 v Plzni: Jiráskovo nám. 30/814, tel. 377241660, <http://plzen@op.cz>
 v Jablonném v Podještědí: Klášterní 33, tel. 487762105, <http://jablonne@op.cz>

KNIHKUPECTVÍ OLIVA

Jilská 7, 110 00 Praha 1, tel. 606 657 544, <http://oliva.op.cz>
e-mail: knihy-oliva@quick.cz, Otevřeno: Po-Pá 10-18 hod.

Knihkupectví, které se nachází v komplexu pražského dominikánského kláštera, nabízí kompletní produkci nakladatelství Krystal OP a nejúplnější nabídku literatury a časopisů z oblasti křesťanství, judaica, pravoslavií. Najdete zde rovněž historickou a filosofickou literaturu.

Novinky a kompletní nabídku naleznete v našem internetovém knihkupectví <http://oliva.op.cz>. Chcete-li být pravidelně informováni o novinkách, napište nám: [mailto: knihy-oliva@quick.cz](mailto:knihy-oliva@quick.cz). Těšíme se na Vaši návštěvu a objednávky!

NOVINKY

P. František Lízna: Šel jsem však vytrvale

Deník z pouti za svatým Cyrilem a Metodějem. *Cesta, váz., 143 str., 148 Kč*

Bojovník pravdy svatý Dominik / Otec kazatelského řádu

sestavila S. M. Stanislava Ulčáková OP, ilustrace S. M. Česlava Talafantová OP.
Vyprávění o životě a působení sv. Dominika, určené dětem.
Jiří Brauner, váz., 117 str., 248 Kč

Joseph Ratzinger: Boží světlo v naší době

Meditace k církevnímu roku. *KN, váz., 255 str., 245 Kč*

Otec Samuel: Na ohnivém voze

Následující vyprávění napsal několik týdnů po smrti bratra Theofana otec Samuel, který byl v té době ještě jáhnem, svému otci novicmistroví. Když bezmála dvacet let po těchto událostech pročetl český překlad, došel k závěru, že biblický obraz, kterým by se dal nejlépe vystihnout životní osud tohoto mladého mnicha, je bezpochyby unesení proroka Elijáše na ohnivém voze. Bůh vzal bratru Theofanovi s překvapivou silou vše, co mu dal a on se podvolil. *Triáda, brož., 96 str., 196 Kč*

Jeronym Klimeš: Psycholog a jeho svědectví o Kristu

Autor vychází ze své psychotherapeutické a poradenské praxe, o své víře a vztahu k církvi však píše také jako angažovaný a kriticky uvažující křesťan.
Portál, brož., 303 str., 349 Kč

Tomáš z Cantimpré: Mořská monstra / De monstis marinis

Latinská edice, překlad, úvod a komentář Hana Šedinová.
Oikoymenth, váz., 420 str., 468 Kč

Klement Alexandrijský: Stromata IV.

Přeložila Veronika Černušková, úvod a poznámky k textu Miroslav Šedina.
Řecko-české vydání. *Oikoymenth, váz., 427 str., 468 Kč*

Jan Cassianus: Zvyky cenobitů a léky na osm základních neřestí

Z latinského originálu přeložili Ondřej Koupil, Jaroslav Lorman, Edita Mendelová OP, Jiří Pavlík, Monika Recinová, Josef Šimandl, Jan Zdichynec a Zdeněk Žalud.
Benediktinské arcioptatství, brož., 203 str., 348 Kč

Apophthegmata III.

Výroky a příběhy poustních otců. Z řeckého a latinského originálu přeložil Jiří Pavlík.
Benediktinské arcioptatství, brož., 86 str., 150 Kč

* * *

Valeš, Václav: Konfesní právo – průvodce studiem

Plzeň, Aleš Čeněk 2008, 239 str.

Tato publikace, věnovaná otázce vztahů mezi státem na straně jedné a církvemi a náboženskými společnostmi na straně druhé, podává po seznámení se základními pojmy ucelený přehled historického vývoje konfesněprávní úpravy obecně (od 3. tisíciletí př. n. l. do konce 20. století) a na území českých zemí (od 9. století do roku 1989). Poté následuje další část zabývající se právní úpravou individuálních a kolektivních náboženských práv v České republice (stav ke dni 1.5.2008), zaměřená především na jejich ústavněprávní a mezinárodněprávní garanci a otázky s tím související (zákon o církvích a náboženských společnostech, církevní sňatky, financování činnosti církvi a náboženských společností, restituce církevního majetku, možnostem působení církvi a náboženských společností ve veřejných institucích apod.). Závěrečná kapitola je pak věnována některým otázkám práva konkordátního a evropského.

Tato kniha je v první řadě určena posluchačům předmětu „Konfesní právo“ českých právnických a teologických fakult. Současně podává přehlednou a srozumitelnou formou informace o oboru také zájemcům z řad veřejnosti.

Autor:

JUDr. Bc. Václav Valeš, Ph. D. (1979) je absolventem Fakulty právnické ZČU v Plzni, na jejíž Katedře právních dějin v současné době působí, a Katolické teologické fakulty UK v Praze. Ve své vědecké a pedagogické práci se věnuje především problematice právního postavení církvi a náboženských společností ve státě a ve společnosti. V současné době je představeným Místního laického sdružení sv. Dominika ve Všerubech u Plzně.*

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové, <http://salve.op.cz>

e-mail: dominika@diecezezhk.cz, tel. 495 063 625

Pro Českou dominikánskou provincii a Biskupství královéhradecké vydává nakladatelství Krystal OP.

V ROCE 2008 VYŠLO

Kazatelství 1/08

Hudba a liturgie 2/08

Pius XII. 3/08

In Spiritu Veritatis / Almanach k 65. narozeninám Dominika Duky OP

PŘIPRAVUJEME

polské číslo

Duch Svatý

francouzské číslo

Revue Salve si můžete objednat na adrese:

distribuce:

Postservis, odd. předplatného, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9, www.periodik.cz

e-mail: postabo.prstc@cpost.cz, bezplatná infolinka České pošty 800 104 410

distribuce knihkupci:

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750, e-mail: krystalop@volny.cz

cena jednoho čísla 60 Kč

roční předplatné včetně poštovného 220 Kč, sponzorské 350 a více Kč

KÁZÁNÍ V EKUMENICKÉ PERSPEKTIVĚ

Tomáš Halík, Benedikt Mohelník OP a další hosté

Debatní večer po ekumenické bohoslužbě
ve studentském kostele Nejsvětějšího Salvátora, Praha – Klementinum
pořádaný ve spolupráci s revue Salve
(moderuje Martin Bedřich)

úterý 20. 1. 2009 od 20:00 (po bohoslužbě v 19:00)

JUBILEA BRATŘÍ A SESTER

4. 1. S. M. Božislava Pálková (Střelice)	88. narozeniny
4. 1. S. M. Borgie Palenčárová (Střelice)	87. narozeniny
4. 1. S. M. Věroslava Rajnohová (Bojkovice)	78. narozeniny
4. 1. S. M. Krista Chládková (Bojkovice)	41. narozeniny
7. 1. Fr. Štěpán Filip (Olomouc)	46. narozeniny
13. 1. S. M. Terezie Brichtová (Znojmo)	84. narozeniny
13. 1. S. M. Václava Holubová (Brno)	67. narozeniny
13. 1. S. M. Františka Synková (Jablonné v P.)	40. narozeniny
14. 1. S. M. Marta Helisová (Střelice)	80. narozeniny
15. 1. S. M. Mauricie Olekšíková (Střelice)	88. narozeniny
15. 1. Fr. Krysztof Parol (Praha)	42. narozeniny
21. 1. S. M. Josefa Valentová (Střelice)	79. narozeniny
22. 1. S. M. Edmunda Semanová (Bojkovice)	91. narozeniny
23. 1. S. M. Miriam Hřebačková (Bojkovice)	44. narozeniny
24. 1. Fr. Dominik Marek (Olomouc)	92. narozeniny
25. 1. Fr. Jordán Vinklárek (Praha)	84. narozeniny
25. 1. S. M. Rajmunda Esterhaziová (Znojmo)	48. narozeniny
26. 1. S. M. Serafika Pončíková (Střelice)	97. narozeniny
29. 1. S. M. Amáta Sirotková (Brno)	29. narozeniny
29. 1. Fr. Pio Oláh (Toulouse)	25. narozeniny

Všem jubilantům blahopřejeme a vyprošujeme Boží pozhánání.

NEKROLOGIUM

2. ledna 1959

zemřel v Litoměřicích **P. PhDr. Bernardin Jan Skácel**. Narodil se 3. dubna 1884 v Javoříčku na Moravě. Gymnasium studoval v Olomouci, kde také uzrálo jeho řeholní povolání. Vstoupil do řádu sv. Dominika a 5. září 1902 složil řeholní sliby. Studoval v Olomouci, pak v Lovani v Belgii, kde dosáhl lektorátu teologie. Kněžské svěcení přijal 25. srpna 1907 v Olomouci. Ve studiu pak pokračoval ve Frýburku ve Švýcarsku, kde dosáhl doktorátu filosofie. Po návratu krátkou dobu působil jako kazatel a zpovědník v Praze, pak přednášel filosofii na řádovém učilišti v Olomouci. Během první světové války byl polním kaplanem na frontě na Ukrajině a na italské frontě. Po válce působil krátce v Praze a pak ve Znojmě, kde pracoval jako katecheta, kazatel, zpovědník, redaktor časopisu Den, byl aktivní v různých spolcích. V roce 1930 byl zvolen za znojemského převora. Když skončil dvě kadence úřadu, byl asignován do Košic, kde působil až do zaboru Košic maďarskými fašisty v roce 1938. Vrátil se do Čech a byl asignován do Plzně. 1. srpna 1940 byl ustanoven spirituálem v semináři v Českých Budějovicích. Po skončení 2. světové války se aktivně podílel

na obnově církve u nás. S tímto úmyslem založil rovněž ve Stodu u Plzně sekulární institut Dílo blažené Zdislavy, jehož členky měly spolupracovat s kněžími na farách jako katechetky, varhanice, hospodyně. V roce 1948 se na příkaz představených s několika sestrami z Díla blažené Zdislavy přestěhoval do Jablonného. Působil zde jako kaplan a současně vyučoval filosofii v litoměřickém semináři. 27. dubna 1950, když byl státní bezpečností likvidován klášter v Jablonném, byl právě v Litoměřicích a tak unikl internaci. Po roce 1950 žil v Litoměřicích a věnoval se tajně vedení sester Díla blažené Zdislavy až do své smrti. Pohřben je v řádové hrobce v Litoměřicích. Ať odpočívá v pokoji.

6. ledna 1949

zemřel v Uherském Brodě **P. Hilár František Haitl**. Narodil se v Partutovicích na Moravě 12. listopadu 1871. Profes složil 15. září 1893 v Olomouci. Studoval v Grazu, kde přijal 18. července 1897 kněžské svěcení. Hned po svěcení nastoupil jako jako submagister kleriků a noviců v Olomouci. Krátce pak působil ve Frýsachu a v Praze a v roce 1905, po obnovení České provincie, byl jmenován novicmistrem a magistrem kleriků v Olomouci. Byl jím do roku 1909. V roce 1910 byl zvolen převorem v Litoměřicích a 1914 převorem v Olomouci. Byl jedním z prvních členů nově založené komunity v Českých Budějovicích a od roku 1922 jejím představeným. 1923 převzala provincie duchovní správu při kostele sv. Jiljí v Třeboni. P. Hilár Haitl byl jmenován kaplanem a katechetou. 1924 byl zvolen za převora ve Znojmě, 1927 v Litoměřicích, 1930 v Košicích, 1933 v Litoměřicích a 1936 opět v Košicích. Když v roce 1938 zabrali maďarští fašisté Košice a Češi je museli opustit, byl asignován do Uherského Brodu. Zde působil jako ředitel Růžencového bratrstva a obětavý zpovědník sester Neposkvrněného Početí v Uherském Brodě i dominikánek v Bojkovicích. Vynikal velikou trpělivostí, zvláště v posledních letech svého života, kdy byl stížen těžkou nemocí. Pohřben byl v Uherském Brodě. Ať odpočívá v pokoji.

11. ledna 1984

zemřel na Moravci bratr spolupracovník **Stanislav Josef Roušal**. Narodil se 17. listopadu 1911 v Nové Vsi u Tábora. Mládí prožil v Plzni, kde se vyučil truhlářem a pak vstoupil do řádu sv. Dominika. Profes složil 14. května 1931 v Praze. Pracoval jako sakristán, truhlář a kuchař v Plzni, Olomouci a Znojmě. Byl vždycky chválen jako výborný kuchař, který si dovedl poradit i v době nouze za války. V roce 1940 složil v Plzni slavné sliby. Po likvidaci klášterů komunistickým režimem 27. dubna 1950 byl internován v Králíkách a pak v Hejnicích. Po propuštění pracoval ve Škodových závodech v Plzni. Od září 1966 žil v Charitním domově na Moravci. Byl vždycky společenský, laskavý a úslužný. Vlekou chorobu nohou nesl s velkou trpělivostí. Je pohřben na místním hřbitově na Moravci. Ať odpočívá v pokoji.

13. ledna 1944

zemřel v Praze **P. Václav Bubeník**. Narodil se 18. března 1863 v Cakově u Olomouce. Gymnasium studoval v Olomouci, kde došlo také jeho řeholní povolání. Vstoupil do řádu sv. Dominika a své řeholní sliby složil 12. září 1882 v Olomouci. Studoval na řádovém učilišti ve Vídni, kde přijal 20. března 1886 kněžské svěcení. V roce 1887 byl asignován do Prahy a už 1890 byl zvolen za pražského převora. Byl jím tři kadence do roku 1902. Hned na to byl zvolen převorem v Olomouci, a když byla 14. září 1905 obnovena Česká provincie, jmenoval magister řádu Hyacint Cormier P. Bubenika prvním provinciálem obnovené provincie. Českým provinciálem byl dvě kadence do roku 1914. V roce 1917 byl zvolen za převora v Olomouci a 1918 na provinční kapitule v Praze znovu za provinciála. V úřadu byl opět dvě kadence do roku 1926. V letech 1926-1930 byl znovu převorem v Praze a na provinční kapitule v roce 1930 byl zvolen za českého provinciála po páté. Po skončení úřadu v roce 1934 byl znovu zvolen za pražského převora. Když v roce 1937 skončil úřad, měl už 74 roků. Žil pak v pražském klášteře až do své smrti. Je pohřben v Praze. Ať odpočívá v pokoji.

ZE SVĚTA

Vysvěcení kláštera mnišek v Kuito v diecézi Bié v Angole

Angola – 7. června letošního roku (2008) byl v Angole vysvěcen druhý klášter našeho řádu. Nachází se v provincii a diecézi Bié, asi sedm kilometrů od hlavního města provincie Kuita, v místě zvaném Kunje. Bié leží na náhorní plošině na jihu Angoly.

Svěcení se zúčastnilo asi 700 hostí, atmosféra byla velmi emotivní. K hostům patřili biskupové, představitelé státní správy z Kuita, kněží a řeholníci, angolská dominikánská rodina, mnoho přátel a dalších věřících. S přípravou oslav pomáhali jak řeholní komunity, tak seminaristé, kněží a další dobrovolníci. Celá oslava se nesla v rodinné atmosféře, atmosféře radosti ze společně přiložených rukou k dílu – v této angolské

diecézi jde o první a jediný klášter.

Každý dle svých možností chápe důležitost kontemplativního života v této diecézi; ten je svědectvím Boží lásky před lidmi a svědectvím o bratrském soužití, které je zvláště důležité zde, kde lidé vytrpěli víc než jinde v Angole a kde jsou dosud otevřené jizvy, které způsobila nenávisť a válka. Jak pravil bl. Jordán Saský, chceme „vést život, který je pro nás duchovním přínosem, pro druhé poučením, pro anděly radostí a Bohu potěšením.“ (Libellus, 27)

Samatné vysvěcení kláštera se odehrálo o deváté ráno a v deset byla sloužena mše sv. Koncelebrovali ji tři biskupové a asi 45 kněží z Bié a Benguely, odkud byl nový klášter založen. Mši sv.

doprovodilo zpěvem deset mnišek nového kláštera, členky řeholních kongregací a seminaristé.

Děkujeme všem, kdo jakkoli přispěli k vybudování tohoto kláštera: papeži Janu Pavlovi II., blahé památky, papeži Benediktu XVI., magistrovi řádu fr. Carlosu Azpiroz Costovi OP, federaci sv. Dominika ze Španělska, mnohým klášterům našeho řádu, angolské vládě a mnoha přátelům a dobrodincům.

Union Fraterna Madre de Dios zastupovala její představená, matka Maria de La Iglesia. Tímto novým založením stoupl počet klášterů spojených v tomto svazku na deset.

Po večeři jsme zpívali nešpory v no-

Servais Pinckaers OP (1925 – 2008)

Brilantní dominikánský morální teolog, dlouholetý pedagog na univerzitě ve švýcarském Fribourgu, uznávaný člen Mezinárodní teologické komise a jeden z autorů Katechismu katolické církve a člen přípravné komise encykliky Veritatis Splendor zemřel dne 8. dubna 2008.

Fra Pinckaers se narodil v roce 1925 v Liege v Belgii a vyrůstal v obci Wong (nyní součást Bassenge) ve valonské části Belgie. V roce 1945 vstoupil do dominikánského řádu a začal studovat teologii na belgickém dominikánském studiu v La Sarte, kde pod vedením Jerome Hamera dosáhl prací o Lubacově Surnaturel licenciátu teologie. V doktorských studiích pokračoval na Angelicu, kde navštěvoval přednášky takových veličin jako Garrigou-Lagrange a Paula Philippa. Jeho disertací, sepsanou pod

vém klášterním kostele. Poté byla uzavřena klauzura. My, mnišky nového kláštera, jsme se v chóru navzájem objaly, abychom vyjádřily, čím chceme být v církvi i v řádu: komunitou, kde se vzájemně milujeme a snažíme se být jedné mysli a jednoho srdce. Tak chceme být příkladem a zdrojem inspirace pro křesťany v Bié, kteří naléhavě potřebují zahojit rány, které nesou ve svých srdcích.

Náš klášter jsme svěřili do ochrany Panny Marie, která řád vede po celých osm století jeho trvání a obzvláště v těžkých časech. Ať nás do budoucna chrání a „Ježíše, požehnaný plod života svého, nám po tomto putování ukáže“.

mnišky z kláštera v Kuitu, Bié

vedením Louise-Bertranda Gillona, byla studie o středověké teologii naděje nazvaná L'espérance de Pierre Lombard a Saint Thomas.

Po dokončení studií se vrátil na dominikánské studium v La Sarte, aby zde vyučoval morální teologii. Působil zde v letech 1952–1965. Zde poprvé fra Pinckaers odpověděl na volání Druhého vatikánského koncilu po obnově morální teologie tím, že v roce 1964 uveřejnil průlomovou studii Le renouveau de la morale. Bylo to též v La Sarte, kde sepsal textový rozbor a komentář k Tomášovu pojednání o lidských skutcích v Teologické sumě. Fra Pinckaers vzpomínal na léta v La Sarte, kde působil jako student i jako profesor, jako na dobu, kdy došel jistého chápání věcí, jež byl později schopen předávat a ve své další

práci jej rozvíjet. Ústředními tématy byly: 1) Primát Božího Slova jako živého Slova, které promlouvá ke každé generaci a které je vyšší než jakékoli pouze lidské slovo, 2) zakladatelský význam církevních otců, zvláště sv. Augustina, 3) trvalý význam metody a způsobu chápání sv. Tomáše.

Poté, co bylo studium v La Sarte v roce 1965 uzavřeno, odešel fra Pinckaers do dominikánského kláštera v Liege a dalších osm let strávil v pastorační službě; v těchto letech se utvářel jeho zájem o pastorační, o němž svědčí mnohá

Ostatky Pier Giorgia Frassati na Světových dnech mládeže v Sydney

Vatikán – Ostatky bl. Pier Giorgio Frassatiho (1901-1925), studenta a člena dominikánského třetího řádu, kterého Jan Pavel II. v roce 1990 prohlásil za blahoslaveného, byly přepraveny do Sydney v Austrálii na 23. Světové dny mladých (WYD), které zde probíhaly od 15. do 20. července 2008.

Ve středu 18. června sloužili kardinál Severino Poletto, turínský arcibiskup, a arcibiskup Mark Coleridge z australské Canberra a Goulburnu mši sv. v turínské katedrále, kde odpočívají ostatky bl. Pier Giorgia. Téhož dne byly ostatky převezeny do blízkého města Cottolengo, kde byla sloužena vigilie. 19. června byly ostatky letecky dopraveny z milánského letiště Malpensa na letiště v Sydney.

Na základě žádosti australských organizátorů WYD se Pier Giorgio stal jedním z deseti oficiálních patronů tohoto setkání. Turínský blahoslavený je

jeho díla. Pak byl v roce 1973 povolán, aby zaujal místo na frankofonní katedře morální teologie univerzity ve Fribourgu ve Švýcarsku. Fra Pinckaers ve Fribourgu vyučoval 25 let a v poslední době zde působil jako emeritní profesor sídlící v Albertinu (fribourgská univerzitní kolej – pozn. překl).

Fra Pinckaers působil v mnoha římských komisích, včetně té, která sepsala Katechismus katolické církve, zde přispíval do částí o morálce, a v komisi pro přípravu encykliky Veritatis Splendor.

kard. William Levada

v Austrálii velmi uctíván a přítomnost jeho ostatků na Světových dnech mládeže byla přijata s nadšením.

Po přistání v Austrálii byla schránka s ostatky Pier Giorgia uložena v chrámu sv. Benedikta, kde arcibiskup ze Sydney, kardinál George Pell, sloužil 4. července, v den světce svátka, mši svatou.

Od 11. do 22. července byla schránka vystavena v katedrále v Sydney, kde se účastníci WYD mohli světcovým ostatkům poklonit. V chrámu bylo rovněž instalováno deset panelů, které návštěvníky seznamovaly s osudy a myšlenkami Pier Giorgia. 14. července pak zde byla sloužena vigilie, zatímco od 15. do 18. července probíhala v Sydney Exhibition Hall výstava věnovaná světcům, připravená Střediskem pro pastorační mladých Italské biskupské konference.

(IDI 2008, přeložil Ivan František Bok)

KAZATELSKÁ SLUŽBA A SPOLEČENSTVÍ

Kazatelská služba v kontextu dominikánské rodiny

Známým a častokrát zdůrazňovaným faktem je skutečnost, že dříve než vlastní kazatelský řád založil sv. Dominik nejprve klášter kontemplativních sester, mimo jiné také proto, aby se za něj a za jeho dílo modlily. Klášter v Prouilhe kromě toho sloužil Dominikovi jako útočiště, kam se mohl v případě potřeby uchýlit. Tato důležitá epizoda z dějin řádu kazatelů ukazuje, že kazatelská služba je nedílně se společenstvím spjata. Nejenže společenství potřebuje v praktickém smyslu dělbu práce a vzájemné pomoci, ale také ho vytváří. Sestry z Prouilhe byly totiž většinou obrácené „dokonalé křesťanky“ společenství Albigenkých, nebo dívky dané chudými rodinami k heretikům do výchovy.^[1] Dominikovo kázání, které vedlo k jejich obrácení zároveň vytvořilo předpoklady pro vybudování zázemí pro další kazatelskou službu. Podívejme se nyní na téma kázání a kazatelské služby v kontextu života společenství podrobněji.

Nejprve si definujme, co přesně slovem „kázání“ myslíme. V tradici naší spirituality není kázání viděno úzce a specificky jako liturgický úkon při bohoslužbě. Ten samozřejmě ke kázání také patří a dokonce je jakýmsi jeho zářným a vynikajícím příkladem (aspoň na teoretické rovině). Kazatelství je však něco víc. Řád kazatelů nevznikl kvůli lepšímu kázání při Mši, nevznikl ani za účelem výcviku kněžských funkcí. Vznikl jako reakce na zoufalý stav církve

a společnosti na jihu Francie na počátku 13. století. Křesťanstvo bylo hluboce rozvrácené, v sociálním i věroučném zmatku a konsolidace ohněm a mečem neslavila žádné velké úspěchy. Dominik proto přichází s myšlenkou hlásání pravdy, která je silnější než meč, a která jediná může bloudící přivést na správnou cestu k Bohu, který sám je Pravdou. Kázání zde proto není kázání liturgické, ale kázání ve smyslu hlásání slova víry. V Dominikových časech bylo doktrinální kázání kdekoliv (nejen v kostele) v podstatě doménou kleriků. Proto měly sestry i různá bratrstva úlohu spíše modlitební a kající. To nic nemění na tom, že

1. jejich služba byla součástí kazatelské služby celého řádu
2. omezení obecně chápaného hlásání víry na kleriky není teologickou nutností nebo Božím zákonem, ale dobovým rysem, který dnes nehraje roli.

Kázání je tedy v dominikánské tradici hlásání víry, svědectví o víře. K něčemu takovému jsou ovšem povoláni všichni křesťané, neboť to plyne z jejich účasti na prorockém úřadu Krista. Dominikánská účast je však specifická zdůrazněním doktrinální složky tohoto kázání. Naše kázání by mělo mít zvláštní důraz na pravdy víry a jejich sepjetí s křesťanským životem. Je zřejmé, že svědectví života je základní předpoklad, na kterém teprve doktrinální kázání stojí. Dobrým dominikánem může být ten, kdo žije

svatě, ale nesoustřeďuje se na mluvení o církevní nauce. Nemůže jím být ale ten, kdo geniálně vykládá pravdy víry a žije přitom způsobem odpudivým i pro laxistu (pokud je taková kombinace vůbec možná). Opět musíme zdůraznit sepjetí celé řádové rodiny v kazatelské službě. To, že někdo kvůli dobovým

omezením (např. 13. století), osobní situaci (kontemplativní povolání) nebo životním podmínkám (nestudovaný) nemůže explicitně svědčit o pravdách víry, neznamená, že nemůže mít podíl na kazatelské službě. Ta je funkcí celé řádové rodiny a každý na ní má účast svým vlastním způsobem.

Křesťanský život jako participace

Myšlenka účasti na Božím životě je pro katolickou víru víc než typická, přestože si to řada lidí neuvědomuje. Nepochopením této účasti (participace) vzniká celá řada otázek a námitek, tak často kladených katolíkům od ostatních křesťanů. Můžeme připomenout řadu příkladů, které by se bez oné „účasti“ na Božím životě staly skandální snahou o jakési nesmyslné osamostatnění se od Boha. Jmenujme namátkou novozákonní kněžství, svatost lidí nebo předmětů, prostřednictví Panny Marie nebo otcovství duchovních osob.

Snažit se udržet pohanský nebo starozákonní koncept kněžství, když je o Kristu psáno, že je jediným veleknězem, by bylo rouhání. A řada lidí také křesťanské kněze pokládá za alarmující důkaz pohrdání Biblií. Sama Bible však mluví o kněžství všech věřících. Jedná se o účast všech křesťanů na jediném kněžství Kristově. Ani služební kněží – presbyteri – nejsou knězi sami od sebe, ale jsou kněžími skrze účast (jiného typu než je společné kněžství pokřtěných) na jediném kněžství Kristově. Klasickým místem, které vystihuje souvislost trojího úřadu Krista a naší účasti

na něm, je 1 Petr 2, 4-5.9, kde se zdůrazňuje královské kněžství i prorocká role:

„Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je vyvolený a vzácný. I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti milé Bohu pro Ježíše Krista... Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.“

Jiným příkladem účasti je Panna Maria, kterou nazýváme prostřednice. Byla by to zrada na Kristu, který je jediným Prostředníkem (srov. 1 Tim 2, 5–6: „Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas“), pokud by její prostřednictví nebylo zcela odvozeno od tohoto prostřednictví Krista jako účast na tomto jediném prostřednictví.

Jiný příklad: Jestliže Ježíš vyhrazuje titul *Otec* výhradně pro Boha, znamená to, že veškeré otcovství musí být účastí

na otcovství Božím. Ti, kteří vyčítají některým křesťanům používání slova *otec* pro biskupy a kněze, budou zcela jistě nazývat své rodiče *otec* a *matka*. Ten, kdo pochopí Ježíšovu větu *Nikomu nedávejte jméno „otec“* jako zákaz vyslovování jednoho slova, je úplně vedle. Mnohem víc jde o správné používání a především chápání tohoto slova. Nikdo nesmí být stavěn na místo Boží, nikdo není Otcem v tom smyslu, jakým je Bůh. A naopak: každý, kdo je nazýván otcem, má své otcovství uskutečňovat s odpovědností a vědomím úkolu, který od Boha dostal. Týká se to především duchovních otců, ale také otců rodin. Jak by se asi změnil rodiny, kdyby křesťanští otcové žili s vědomím této skutečnosti? Bůh prostě k realizaci své vůle dává různou účast na svém životě. V pravém slova smyslu je všechno dobré vyhrazeno pouze a jen Bohu a jakákoli lidská účast je Božím pozváním a darem.

Podobnou účast neboli participaci máme i na Kristově úřadu prorockém. Prorok je v první řadě ten, kdo mluví z Božího popudu a hlásá Boží slovo. Nuže, křesťané jsou křtem a birmováním

Kázání v kontextu církve

Z toho, co bylo řečeno, se již krystalizuje několik imperativů:

- Máme-li opravdu kázat Krista, musíme to dělat ve společenství církve.
- Má-li být naše svědectví účinné, musí být opravdu podepřeno životem ve shodě s tímto hlásáním.
- Nehlásáme sebe, ale Krista jak ho hlásá církev.

povolání a vybavení ke svědectví o Bohu a o hlásání jeho radostné zvěsti. Je to jejich účast na prorockém charakteru Ježíše Krista, který hlásal Boží království. Platí to pro všechny křesťany, nejen pro nějaký specifický úřad, např. pro kleriky. Papež Jan Pavel II. to vyjádřil po synodě o laicích slovy:

„Protože se laici účastní na prorockém úřadu Krista, který hlásal „Otcovo království“, uschopňuje je to a zavazuje, aby ve víře přijímali evangelium, slovy a skutky je hlásali a neváhali poukazovat na zlo ve světě. Spojení s Kristem, „velkým prorokem“ (Lk 7, 16) a učinění v Duchu svatém „svědky“ zmrtvýchvstalého Krista, mají laici účast nejen na nadpřirozeném „citu pro víru“ církve, která se „nemůže mýlit ve víře“, ale i na milosti slova (Sk 2, 17–18; Zj 19, 10). Jsou povoláni také k tomu, aby ve svém každodenním rodinném a společenském životě ukazovali a osvětlovali novost a sílu evangelia a zároveň uprostřed rozporů této doby odvážně a trpělivě vyjadřovali svou naději na slávu „i při výstavbě časného řádu“.^[2]

Sepětí hlásání a církevního společenství má svůj mysticko-teologický i prakticko-teologický rozměr. První z nich ukazuje na církev jakožto na Kristovo tajemné tělo. Hlásá-li církev, hlásá Kristus a naopak: Kristus svěřil své kázání církvi a dal jí Ducha, který ji uvádí do veškeré pravdy. Za druhé má kontext církve praktickou roli a to hned

dvoji:

1. je to jednak čerpání síly z liturgie a společně modlitby církve,
2. jednak ověřování charismat.

Církevní společenství zde tedy hraje roli posilující i roli kontrolní. Nad tímto bodem se na okamžik zastavme. Hlásání je neodmyslitelně zakomponováno do společenského charakteru lidského života. Bůh nesdílí své slovo pouze a jedině přímo a bezprostředně (to je naopak spíše mimořádné). Posílá své proroky (a jak říká Zj 19, 10: „kdo vydává svědectví Ježíšovi, má ducha proroctví“). Mezi nimi tedy i každého z nás, neboť jak bylo výše řečeno, každý křesťan má účast na prorockém úřadu Ježíše Krista. Každý z nás je přitom odkázán na jiné lidi a měl by cítit i odkázanost mnohých lidí na něj samého. Člověk není primárně přirozeně izolovaným jedincem, který vytváří společenská uskupení jen účelově z praktických důvodů. Člověk je společenský bytostně a přirozeně. Jeho bytí je osobní bytí a tedy bytí vztahové. A protože Bůh svěřuje své slovo do rukou či do úst lidí, je správné porozumění tomuto slovu možné jen v mezi-osobní komunikaci.

Každé kázání je tedy dílem společenství Božího lidu. Toto společenství však musí nějakým způsobem daného hlasatele podrobit kritickému zkoumání. Přijde-li prorok, hlasatel nebo teolog s něčím, co je překvapivé, podezřele nové nebo na první pohled podivné, není rozumné to přijímat unáhleně a bez dalšího zkoumání či třibení duchů. Na druhé straně ale víme, že věc Boží velmi často

vypadá pošetile (srov. 1Kor 1, 25: „Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé“). Jak tedy rozeznat autenticitu daného hlásání? Jedině tím, že ho společenství věřících prověřuje, zkoumá, diskutuje a zvažuje. Už ve Starém zákoně máme prozaicky popsany způsob zkoumání proroka: „Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovázlivě je mluvil ten prorok sám; nelekej se toho“ (Dt 18, 22). Podobně v Novém zákoně máme stejnou věc popsanou metaforicky: „Zasaďte dobrý strom, i jeho ovoce bude dobré. Zasaďte špatný strom, i jeho ovoce bude špatné. Strom se pozná po ovoci“ (Mt 12, 33). Ono ovoce může být různého typu: naplnění určité předpovědi, podpora víry a morálky věřících, obohacení pochopení věřících apod. V mnoha případech však takové ovoce nelze zjistit hned a rychle. Vyžaduje to naopak dlouhý proces. A takový proces musí probíhat ve společenství věřících, nelze ho ponechat na jednotlivci.

Zde by si mohl někdo pomyslet: „Nejde o diskuse, ale o charisma, kterého se dostává tomu, kdo žije svatostí života (popř. tomu, kdo je nadto ještě knězem...)“. Důraz na lidské diskuse a zvažování je tedy ryzí příklad moderního znevažování všeho, co je na víře podstatné. Z církve se dělá diskusní klub!“ Tato námitka je pochopitelná a popisuje reálné nebezpečí, které církvi hrozí, a kterému podle našeho soudu – při vši úctě – podlehlí bratři protestanté, nebo někteří katoličtí teologové, kteří přijímají

nauku církve jakou pouhé vyjádření kolegů teologů (a navíc ještě ne tolik vzdělaných nebo ne tolik badatelsky plodných...). Je bezpochyby pravda, že církev není diskusním klubem. Rozhovor však k teologii i k duchovnímu životu prostě patří. Je to přirozený lidský způsob komunikace. A pokud někdo získá subjektivní jistotu o nějakém problému, není jiné cesty k jejímu sdělení jiným, než rozhovor. Podobně i kritická služba církevního společenství, tedy chcete-li tříbení duchů, musí mít i svou dialogickou složku. Jinak nic nesdělíme a naši společenskou přirozenost odsoudíme k degradaci. Doufáme, že se tímto vysvětlením podezření z přílišného převádění duchovního rozměru církve na horizontální rovinu pouhé diskuse, vyjasnilo. Vraťme se nyní opět k tématu tříbení duchů, tedy kritické kontrolní roviny kazatelské služby v církvi. Ta se týká všech věřících. Poslední koncil o tom říká:

„Svatý Boží lid má účast také v Kristově prorockém poslání tím, že rozšiřuje jeho živé svědectví především životem víry a lásky, a tím, že podává Bohu oběť chvály, ovoce rtů vyznávajících jeho jméno (srov. Žid 13, 15). Celek věřících, kteří mají pomazání od Svatého (srov. 1 Jan 2, 20 a 27), se nemůže mýlit ve víře. Tuto svou neobyčejnou vlastnost projevuje prostřednictvím nadpřirozeného smyslu pro víru celého lidu, když „od biskupů až po poslední věřící laiky“^[3] dává najevo svůj obecný souhlas ve věcech víry a mravů. Tento smysl pro víru, probuzený a udržovaný Duchem pravdy, působí, že Boží lid – pod ve-

dením posvátného učitelského úřadu církve, který věrně poslouchá – nepřijímá už pouze lidské slovo, nýbrž skutečně slovo Boží (srov. 1 Sol 2, 13), neúchylně lne k „víře jednou provždy křesťanům svěřené“ (Jud 3), proniká do ní stále hlouběji správným usuzováním a stále plněji ji uplatňuje v životě.“^[4]

Z toho plyne závěr jak pro člověka v roli hlasatele, tak pro člověka v roli posluchače. Hlasatel nemůže být překvapen, že je jeho slovo zkoumáno a prověřováno. Biskup, kazatel nebo teolog, který je ihned těžce uražen tím, když jejich hlásání není okamžitě bez odporu a bez diskusí slepě přijímáno, se prohřešuje právě proti Božímu plánu sdělování jeho zvěsti.

Na druhou stranu to klade nárok na posluchače. K čemu je kázání, o kterém se nediskutuje (ve smyslu výše zmíněného rozlišujícího rozhovoru)? Jak lhostejné přeslechnutí, tak i bezhlavé a slepé přijetí, jsou fatální chybou. Rozumný hlasatel musí být nadšen, jsou-li jeho kázání nebo knihy diskutovány a široce zkoumány. Jak jsme na tom my dnes? Čteme teologické knihy a diskutujeme o nich? Rozebíráme spolu církevní dokumenty nebo nedělní kázání? Mluvíme o svém svědectví slovem i skutkem před našimi bližními?

Takové zkoumání má však různou podobu. Je to nejen rozmluva o nedělním kázání místního faráře, ale je to třeba také posuzování teologické knihy ze strany církevní autority. Při zachování všech specifík daných hierarchickými úřady nebo církevními právy však musíme stále trvat na tom, že církev jsou

všichni věřící, a že posila pro kazatele nejde jen seshora dolů, stejně jako nejde pouze jedním směrem ani kritické zkoumání jeho kázání. Papež Pavel VI. to říká velmi zřetelně:

„Existuje tedy těsný svazek mezi

Kážeme Krista, a ne sebe

Eklesiální rozměr kazatelské služby plyne i z toho, že pokud ho zanedbáme, zanedbáváme Kristovo tělo (a tím implicitně i jeho Hlavu – tedy Krista). Jako při každém úkonu vyplývajícím z účastenského (participačního) charakteru našeho křesťanského života, když děláme *x*, dělá to Kristus. Když tedy kážeme, musí kázat Kristus a ne my. A Kristus je přítomen tehdy, když jsou dva nebo tři shromáždění v jeho jménu. To samozřejmě neznamená, že jeden člověk nemůže smysluplně kázat. Jde o to, že ten, kdo nekáže jako součást církve, káže nikoli Krista, ale sám sebe. Můžeme mít svěcení, pověření od biskupa, pozvání od faráře a kázat v plném kostele a přesto nekázat Krista, ale sami sebe, protože naším cílem bude jen naše vlastní sláva, náš vlastní užitek nebo něco podobného a ne svědectví o Kristu v kontextu církve, která je jeho tělem.

„Hlásání evangelia nabývá své plné účinnosti a rozsahu jen tehdy, jestliže každý, kdo je slyší, je rovněž správně chápe, přijímá, nechá se jím proniknout a přilne k němu celým srdcem. Znamená to vlastně přilnout k pravdám, které nám náš Pán ve svém milosrdenství zjevil. A co víc, znamená to zcela přijmout i nové zaměření života, tak, jak to vy-

Kristem, církvi a evangelizací. Právě církvi bylo dáno přikázání, aby hlásala evangelium po celou dobu trvání světa. Toto přikázání nelze plnit bez ní a tím méně proti ní.“^[5]

plývá z evangelia, které vlastně celý život přetváří. Značí to prostě rozhodnutí se pro Boží království, tj. pro nový svět, pro nový stav věcí, pro nový způsob bytí a života, totiž života s Bohem, který právě evangelium otevírá. Takové rozhodnutí nemůže být ovšem jen abstraktní a teoretické, naopak projevuje se konkrétně viditelným vstupem do společenství věřících. Tímto způsobem ti, jejichž život se změnil, se stávají členy společenství, které již samo o sobě je znamením změněného a nového života. Tímto společenstvím je církev, viditelná svátost spásy. Vstup do církevního společenství se projevuje i jinými znamením, jež prodlužují a rozvíjejí ono znamení, jímž je církev. Pro evangelizaci je příznačné, že ten, kdo přijímá evangelium jako slovo spásy, vyjadřuje to i svátostným způsobem, tj. vstupem do církve a přijímáním svátostí, jež utvrzují přijetí milosti, kterou udělují.“^[6]

Podívejme se na závěr na svědectví Skutků apoštolských, kde se popisuje praxe prvotní církve. Tento úryvek bývá často citován a komentován, ale stejně často při tom uniká jeden důležitý detail.

„Všichni, kdo uvěřili, byli jedné mysli a jednoho srdce a nikdo neříkal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli

všechno společně“

A hned za tím se říká:

„Boží moc provázela svědectví apoštolů o vzkříšení Pána Ježíše a na všech spočívala veliká milost“ (Sk 4, 32-33)

Zde se nejedná hlavně o charitu nebo o jakýsi „křesťanský socialismus“. Všimněme si, že verš 34, který na zmíněné dva předchozí verše navazuje, říká:

„Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utřžili, skládali apoštolům k nohám.“

To znamená, že problematika společného majetku a sociální otázka je až za svědectvím apoštolů doprovázeném Boží mocí. Pořadí je tedy následující: Měli vše společné a nic své (v. 32), což znamená: společná víra a společné svědectví (v. 33) a společné a sdílené prostředky (v. 34).

Společná je tedy v první řadě víra a svědectví a to teprve dává smysl sdílení majetku. Pokud mám však „vše společné“ s bratry a sestrami v Kristu a to pro Krista samého, nemůžu dost dobře kázat jenom sám sebe. Pokud člověk káže sám sebe, dopadne jako židovští zaříkávači, o kterých mluví Sk 19, 13-16:

„Také někteří židovští zaříkávači, kteří cestovali od města k městu, pokusili se užívat ke svému zaklínání jména Pána Ježíše. Nad těmi, kteří byli posedlí zlými duchy, říkali: Zaklínáme vás Ježíšem, kterého káže Pavel. (...) Ale zlý duch jim řekl: Ježíše znám a o Pavlovi vím. Ale kdo jste vy? Tu člověk, ve kterém byl ten zlý duch, se na ně vrhl, všechny je přemohl a tak je zřídil, že z toho domu utekli nazí a plní ran.“

Tomáš Machula

[1] LOHRUM, M., *Dominik*, Praha: Krystal OP 1999, s. 22–24.

[2] JAN PAVEL II., *Christifideles laici* 14.

[3] Sv. Augustin, *De praed. Sanct.* 14, 27; PL 44, 980.

[4] LG 12.

[5] PAVEL VI., *Evangelii nuntiandi* 16.

[6] *Tamtéž* 23.

PROVINCIAL DOMINIKÁNŮ

P. Benedikt Mohelník OP
Husova 234/8, 110 00 Praha 1
☎/fax/zázn: 224 219 685
✉ provincial@op.cz

MNIŠKY KAZATELSKÉHO ŘÁDU

S. M. Anežka Suchánková OP
Dolní Česká 1, 669 02 Znojmo
☎ 515 221 161
✉ mnisky@op.cz

S. M. Kateřina Foltová OP
Lysolajské údolí 106/21
165 00 Praha 6, ☎ 220 923 159
✉ monialesop@volny.cz

ROZJÍMAVÉ SESTRY SV. DOMINIKY

S. M. Terezie Eisnerová OP
Nám. bří Jandusů 21
104 00 Praha 10-Uhřetěves
☎ 267 712 611, 267 712 614
✉ sestryop@volny.cz

ČESKÁ KONGREGACE SESTER DOMINIKÁNEK

S. M. Miriam Hřebačková OP
Veveří 27, 602 00 Brno
☎ 541 214 846
www.dominikanky.cz
✉ dominikanky.bm@volny.cz

Konvent sester dominikánek Katolický domov studujících

Černá 14, 110 00 Praha 1
vrátnice KDS: ☎ 224 934 496
ředitelna: ☎ 224 934 856
konvent sester: ☎ 224 934 655
✉ cernaop@volny.cz
✉ kdsop@tiscali.cz

DÍLO BLAŽENÉ ZDISLAVY

s. Marie Terezie Legnerová
Charitní domov
592 54 Moravec

SDRUŽENÍ KNĚŽÍ A JÁHNŮ SV. DOMINIKY

P. Antonín Damián Nohejl
Popelnicová 52
312 06 Plzeň
mob.: 602 327 842
✉ semperfides@seznam.cz

LAICKÁ SDRUŽENÍ SV. DOMINIKY

Dagmar Ester Kopecká
Na Zlichově 221/8, 152 00 Praha 5; ☎/fax: 251 554 669
✉ ester@op.cz

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

P. Pavel Mayer OP
☎: 585 231 352, ☎ 602 858 800
✉ pavel@op.cz

DOMINIKÁNSKÁ KNIHOVNA

Husova 8, Praha 1
tel. 224 235 731
✉ knihovna.praha@op.cz

Nakladatelství KRYSTAL OP

Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 237 750
web: krystal.op.cz
✉ krystalop@volny.cz

STUDIO VERITAS

Husova 8, 110 00 Praha 1
✉ veritas@op.cz

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové; ☎ 495 063 625
web: salve.op.cz
✉ dominika@diecezezhk.cz

Společnost Tomáše Akvinského (S.I.T.A.)

P. Štěpán Filip OP
web: agora.metaphysica-skaut.org/sita
✉ SITA-cz@quick.cz

VEČERNÍ EVANGELIZAČNÍ ŠKOLA

P. Jan Rajlich OP
web: misie.op.cz
✉ jan@op.cz

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Radim Ucháč, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5
web: www.prolife.cz
✉ info@prolife.cz

HNUTÍ SVĚTLO-ŽIVOT (OÁZY)

P. Jan Rajlich OP
web: oaza.op.cz

SERVO o.p.s.

Daisy Zdislava Waldsteinová
Sněmovní 11, 118 00 Praha 1
☎ 602 367 505

Mons. DOMINIK DUKA OP

Biskupství královéhradecké
Velké nám. 35
500 01 Hradec Králové
☎ 495 063 625 (sekretariát)
fax: 495 512 850
✉ duka@diecezezhk.cz

RES CLARITATIS

zpravodajství
Michaela Freiová
redakce@claritatis.cz

DOMINIKÁNI NA INTERNETU

www.op.org – centrální stránka dominikánů ve světě

www.op.cz – hlavní stránka dominikánů v ČR)

dominikanky.cz – Kongregace sester dominikánek

rozjimavesestry.op.cz – Rozjímavé sestry sv. Dominika

laici.op.cz – Sdružení laiků sv. Dominika

kds.op.cz – Katolický domov studujících, Praha

krystal.op.cz – Nakladatelství Krystal OP s.r.o.

oliva.op.cz – knihkupectví Oliva v klášteře sv. Jiljí

jilji.op.cz – Klášter dominikánů Praha

plzen.op.cz – Klášter dominikánů Plzeň

olomouc.op.cz – Klášter dominikánů Olomouc

salve.op.cz – Salve. Revue pro teologii a duchovní život

dominik.cz (spravují fr. Jan Rajlich OP a Anežka Dominika Churaňová)

informace: ✉ jachym@op.cz

Dominikánský breviář online
http://breviar-op.cz